

УДК:796.011.1

Тетяна КУДРЯШОВА

Обласний коледж «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С. Макаренка» Полтавської обласної ради

Тетяна КРАВЧЕНКО

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

КОНЦЕПЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

***Анотація.** У роботі надається аналіз використання комп'ютерних технологій майбутніми фахівцями в області фізичної культури й спорту та розглядається проблема застосування інформаційних передових технологій і впровадження передових технологій у наукових дослідженнях та в освітньому процесі майбутнього вчителя фізичної культури.*

***Ключові слова:** інформаційні технології, фізична культура, спорт, навчальні заклади.*

***Abstract.** The work provides an analysis of the use of computer technologies by future specialists in the field of physical culture and sports and considers the problem of the use of advanced information technologies and the introduction of advanced technologies in scientific research and in the educational process of the future teacher of physical culture.*

***Keywords:** information technologies, physical culture, sport, educational institutions.*

Актуальність. Еволюція освітніх технологій ставить перед сучасним суспільством вимоги до створення нового інформаційного середовища, сприяє

інтелектуалізації різних видів діяльності для забезпечення розвитку творчого потенціалу сучасної людини.

Технології, що пов'язані зі створенням, зберіганням, передачею, обробкою й управлінням повідомленнями дозволяють керувати інформацією за допомогою комп'ютерів і програмного забезпечення, різних пристроїв і систем зв'язку. Отже, процеси інформатизації – це інформаційно-комп'ютерні технології (ІКТ).

Упровадження в освітній процес технічних засобів інформаційних технологій – процес, що використовує сукупність засобів і методів збору, обробки і передачі даних (первинній інформації) для отримання інформації нової якості про стан об'єкту, процесу або явища (інформаційного продукту), визначає необхідність підготовки молодого покоління до активної творчості, до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, що є пріоритетним напрямком в педагогічній освіті та спроможність забезпечення передачу знань і доступ до різноманітної навчальної інформації, що дозволяє керувати пізнавальним процесом.

Таким чином, розробка методичних підходів до використання засобів нових інформаційних технологій для реалізації ідей розвивального та особистісного навчання стає актуальною на сучасному етапі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багатьох фахівців у галузі фізичної культури і спорту цікавили впровадження сучасних інформаційних технологій, адже їх використання дає можливість ефективно збирати, обробляти та передавати інформацію, якісно змінювати методи й організаційні форми підготовки висококваліфікованих спортсменів та фізкультурно-оздоровчої роботи з населенням, підвищувати результативність діяльності тренерів, суддів, викладачів і фахівців фізичного виховання і спорту [2, 4, 9].

Метою дослідження є здійснення теоретико-методичного аналізу комп'ютерних інформаційних технологій у галузі фізичної культури і спорту.

Реалізація поставленої мети дослідження вимагає розв'язання таких завдань: проаналізувати використання знань нових видів комп'ютерних технологій майбутніми фахівцями в області фізичної культури і спорту для більш ефективного інформаційно-методичного забезпечення; з'ясувати роль та місце управління навчально-виховним процесом в освітніх закладах, спортивних установах і організаціях.

Матеріал і методи дослідження. Кожне нове покоління повинні готуватися (розвиватися) так, щоб вони могли ефективно і в досить короткі терміни оволодіти не тільки тією технікою, яка вже створена попередніми поколіннями, але і тією, яка з'явиться в майбутньому. Вони повинні бути підготовлені до подальшого розвитку науки і техніки. Інакше говорячи, зараз як ніколи раніше навчання і виховання підрастаючого покоління повинні бути орієнтовані на майбутнє. Звісно, принцип спадкоємності навчання і виховання (їх орієнтування на життя в суспільстві майбутнього) – це загальний принцип для всіх часів. Але сучасні темпи науково-технічного прогресу ні в яке порівняння не йдуть з тими, які були раніше і, треба вважати, будуть збільшуватися і далі.

Питання використання засобів ІТ у фізичному вихованні й спорті розглядаються в роботах багатьох дослідників [5, 8].

У цих роботах відзначається, що використання засобів ІТ спрямоване на модернізацію галузі фізичного виховання і спорту та сприяє вдосконаленню загальноосвітнього процесу підготовки, а також професійної підготовки фахівців різного напрямку. Нині накопичений певний досвід використання засобів ІТ в різних видах спорту, в навчальному процесі з фізичного виховання та в процесі підготовки фахівців (учителів фізкультури, суддів по спорту, інструкторів та ін.), в процесі спортивних тренувань і змагань, а також діагностики а моніторингу фізичного стану учнів та спортсменів [5].

Одним із шляхів вирішення цієї проблеми у сучасних умовах, як вважають В.О. Кашуба, В.Г. Арефєв, В.Ю Волков, В.С. Ашанін є широке впровадження нових технологій автоматизації обробки інформації та створення на цій основі банку даних про фізичний стан дитини для планування фізичних навантажень, розробки індивідуальних програм для самостійних занять.

На сьогодні розроблені і впроваджені в навчальний процес освітніх закладів навчальні системи з гімнастики, лижного спорту, східним єдиноборствам та інші програми, які дозволяють проводити імітаційне моделювання термінових довгострокових адаптаційних процесів, що протікають в організмі здобувачів освіти.

На сучасному етапі інформаційно-комп'ютерні технології використовують: як засіб навчання й організації інтелектуального дозвілля; для біомеханічного аналізу техніки руху спортсменів, створення моделей тренувальних і змагальних ситуацій і як засіб автоматизації процесів обробки результатів змагань і наукових досліджень; для інформаційно-методичного забезпечення та управління навчально-виховним процесом у навчальних закладах, спортивних установах і організаціях; при організації моніторингу фізичного стану та здоров'я тих, хто займається; як засіб автоматизації процесів контролю, комп'ютерного тестування фізичного, функціонального, розумового і психологічного станів тих, хто займається, і корекції результатів навчально-тренувальної діяльності; у рекламній, пропагандистській та підприємницькій діяльності у сфері спорту [1, 3, 7].

Особлива увага при дослідженні даного питання звертається на:

- подання в зручній формі різних спортивних процесів, що протікають насправді із швидкістю (біг, стрибки та інші рухові дії) і важких для наочної демонстрацію по звичайних уроках;
- компенсації за допомогою техніки нестачі наочних посібників на занятті фізичної культури;

– використання комп'ютера на формування у здобувачів освіти правильного уявлення про техніку рухової дії.

У результаті можна виокремити декілька етапів освоєння учнями спортивно-комп'ютерних умінь і навиків. Комп'ютер повинен використовуватися лише тоді, коли він забезпечує отримання знань і умінь, які неможливо чи достатньо складно сформулювати під час використання традиційних технологій.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє констатувати, що напрямками використання комп'ютерних технологій у фізичній культурі спорту є: статистичний аналіз стану і графічне зображення цифрового матеріалу; навчання й контроль теоретичних знань учнів; контроль фізичного розвитку та підготовленості котрі займаються; підготовка та обробка результатів змагань з різних видів спорту; контроль і оптимізація техніки спортивних рухів створення комп'ютеризованих тренажерних комплексів з урахуванням персональних комп'ютерів.

Але, попри це, існуючі розробки у сфері використання комп'ютерних технологій у фізичному вихованні носять, зазвичай, приватний характер: створення баз даних здобувачів освіти, моніторинг їх фізичного розвитку та фізичної підготовленості, проєктний метод набуваєширокої розгалуженості в освітній практиці.

Сьогодні проблема полягає в тому що, не рідко дослідники недостатньо добре обізнані про можливості комп'ютерних програм для обробки статистичної інформації, бо у них не вистачає знань, щоб сформулювати завдання обробки отриманих даних, занести їх до комп'ютера у відповідному вигляді, користуючись інтерфейсом програми провести обчислення та інтерпретувати отримані результати.

Необхідна розробка нових підходів до змісту, форм і методів професійної підготовки фахівців із фізичного виховання та спорту нової формації,

впровадження в навчально-виховний процес вищих навчальних закладів сучасних інформаційних технологій [6].

Цей факт вимагає застосування у навчальному процесі підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту в освітніх закладах залучити сучасні інформаційні та мультимедійні технології для підвищення наочності та мобільності процесу отримання навчального матеріалу.

Результати досліджень. Сьогодні одним із найважливіших критеріїв, за якими оцінюють професійні якості фахівця, є комп'ютерна грамотність та вільне володіння комп'ютером.

Висновки. Виходячи з вище зазначеного, потреба в підготовці фахівців з фізичного виховання й спорту збільшується. Зважаючи на ситуацію, що склалася, якість підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту вимагає підвищеної уваги. Використання ІКТ дозволить успішно поєднувати не тільки фізичну, але й розумову роботу, розвивати інтелектуальні та творчі здібності. Особливої актуальності набуває підготовка фахівців в області фізичної культури і спорту такого рівня, які повинні грамотно володіти методами отримання, зберігання, перетворення, обробки, захисту і використання інформації за допомогою комп'ютерних технологій та використовувати в своїх наукових дослідженнях передові технології.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ажиппо, О.Ю. (2007). Використовування комп'ютерних технологій в системі педагогічного контролю у спорті. Теорія та методика фізичного виховання. № 11. 3–6.
2. Денисова, Л. В. (2010). Гіпермедійне інформаційне середовище навчання як засіб професійної підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ.

3. Ісаченко, М. А. (2007). Тестовий контроль в системі оцінки знань студентів інститутів фізичної культури і спорту. Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. Львів, Вип. 11, т. 5. 258–259.
4. Кашуба, В. О., Хмельницька, І. В., Юхно, Ю. О. (2012). Застосування сучасних інформаційних технологій у період проведення та завершення спортивних змагань. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. університету ім. Лесі Українки. Луцьк, № 1 (7). 119–126.
5. Ладика, П., Бучок, В. (2013). Сучасні комп'ютерні технології у фізичному вихованні і спорті. Актуальні аспекти фізичного виховання, спорту і здоров'я людини : зб. наук. пр. Тернопіль. 128 – 134.
6. Петров, П. К. Современные информационные технологии в подготовке специалистов по физической культуре и спорту (возможности, проблемы, перспективы): - URL:<http://lib.sportedu.ru/Press/TPFK/1999N10/p6-9.htm>(дата звернення 03.05.2023).
7. Помещикова, І.П., Філенко, Л. В. (2019). Вдосконалення тактичної підготовки юних баскетболістів 14-16 років засобами інформаційних технологій. Спортивні ігри. № 1 (11). 73. 41-48.
8. Практикум дистанційного навчання (2003). / под ред. В. Кухаренко. К.: Миллениум. 6.
9. Саламаха, О. Є. (2010). Використання освітніх інтернет-ресурсів у процесі фізичного виховання студентів, що займаються тхеквондо. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. № 2. 131 – 133.
10. Самсонова, А. В., Козлов, И. М, Таймазов, В. А. Использование информационных технологий в физической культуре и спорте: URL: <http://lib.sportedu.ru/Press/TPFK/1999N9/p22-26.htm> (дата звернення 01.05.2023).

11. Сущенко, А. В. (2012). Інформаційно-комунікаційні технології і засоби навчання в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту. Вісник Запорізького нац. ун-ту. Серія : Фізичне виховання та спорт : [зб. наук. пр.]. Запоріжжя, № 1 (7). 104–111.
12. Pasko, V., Rovniy, A., Nesen, O., Ashanin, V., Filenko, L., Okun, D., Shevchenko, O., Dzhym, V., Pilipko, O. (2019). Efficiency of performing rugby's technical elements depending on the speed and strength quality level of 16-18-year-old rugby players. Journal of Physical Education and Sport. 19(1). 546-551. DOI:10.7752/jpes.2018.02112

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Кудряшова Тетяна Іванівна: кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини, Обласний коледж "Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка" Полтавської обласної ради: вул. Валентини Федько, 33, м. Кременчук, 39623, Полтавська обл., Україна.

Tetiana Kudriashova: candidate of sciences in physical education and sports, associate professor, Regional College "Kremenchuk Humanitarian and Technological Academy name dafter A.S. Makarenko" of the Poltava Regional Council, st. Valentyny Fedko, 33, Kremenchuk, 39623, Poltava region, Ukraine

orcid.org / 0000-0001-6839-9888

E-mail: faltus.56@ukr.net

Кравченко Тетяна Петрівна: кандидат педагогічних наук, доцент; Університет Григорія Сковороди в Переяславі, вул. Сковороди 30, м. Переяслав, 08400 Україна

Tetyana Kravchenko: candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor; Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav, str. Skovorody 30, Pereiaslav, 08400 Ukraine

orcid.org / 0000-0002-6041-3101

E-mail: kravchenko19tanya@gmail.com